

A DÉLEGYHÁZI HUNYADI JÁNOS ÁLTALÁNOS ISKOLA TANULÓKAT ÉRINTŐ ESÉLYEGYENLŐSÉGI, EGYENLŐ BÁNÁSMÓD PROGRAMJA

Az intézményünk a tanulók esélyegyenlősége, valamint a tanulókkal kapcsolatos egyenlő bánásmód érdekében, figyelembe véve:

- az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényt, mely rögzíti, hogy minden embernek jog van ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, valamint
- a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény esélyegyenlőséget, valamint egyenlő bánásmódot érintő rendelkezéseit,

a következők szerint határozza meg az e területen megvalósítandó programját.

I. Fejezet Általános szabályok

1. A szabályzat célja

A szabályzat célja, hogy meghatározza:

- az iskola pedagógiai programjából és
- a családi háttérből adódó feladatokat,
- az iskolával való együttműködés módjait,
- a pedagógus és a tanuló jogait, kötelezettségeit.

2. A szabályzat hatálya

Az egyenlő bánásmód követelményét:

- a közoktatási intézmény, mint szerv valamint,
- a közoktatás szervezésében, irányításában, működtetésében, feladatainak végrehajtásában közreműködők a gyermekkel, tanulóval kapcsolatos döntéseik, intézkedéseik meghozatalakor kötelesek megtartani.

A szabályzat területi hatálya kiterjed az intézményre, valamint az intézmény által szervezett programok, események esetében az intézményen kívül is.

3. Az esélyegyenlőség biztosítása, és az egyenlő bánásmód követelménye

A helyi esélyegyenlőségi, illetve egyenlő bánásmód program kialakításkor az intézmény figyelembe vette, hogy

- Az egyenlő bánásmód követelménye alapján a Magyar Köztársaság területén tartózkodó természetes személyekkel, ezek csoportjaival, valamint a jogi személyekkel és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekkel szemben e törvény rendelkezései szerint azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell eljárni.

- Az egyenlő bánásmód követelményére vonatkozó, külön jogszabályokban meghatározott rendelkezéseket a 2003. évi CXXV. törvény rendelkezéseivel összhangban kell alkalmazni.

Az egyenlő bánásmód követelményének jellemzői

Az egyenlő bánásmód követelményének fő jellemzői, hogy

- a követelmény kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre:
 - amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy
 - amelynek megszervezéséhez az állam
 - közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, vagy
 - közvetve - így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján - hozzájárul (a továbbiakban együtt: oktatás);
- az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell különösen:
 - az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása,
 - az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámogatás,
 - a teljesítmények értékelése,
 - az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,
 - az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés,
 - a kollégiumi elhelyezés és ellátás,
 - az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása,
 - a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint
 - az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

4. Az esélyegyenlőség, valamint az egyenlő bánásmód követelménye biztosítása érdekében folytatott intézményi tevékenység

Az intézménynek az esélyegyenlőség, valamint az egyenlő bánásmód követelménye biztosítása érdekében a következő feladatai vannak:

- az iskolai pedagógiai programjából adódó, esélyegyenlőséget, valamint az egyenlő bánásmód követelményt sértő körülmények feltárása, valamint azok kezelési módjának meghatározása,
- a családi háttérből fakadó esélyegyenlőséget, valamint az egyenlő bánásmód követelményét sértő körülmények feltárása, valamint azok kezelési módjának meghatározása,
- az iskola azon együttműködési kapcsolatainak meghatározása, illetve a kapcsolat-tartásban ellátandó feladatok leírása, melyek segíti az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód követelményének megtartását,
- a szülők jogainak és kötelezettségeinek meghatározása, és az ezzel kapcsolatos intézményi feladatok rögzítése,
- a pedagógusok jogainak és kötelezettségeinek meghatározása, valamint az ezekkel kapcsolatos intézményi feladatok rögzítése,
- a tanulók jogainak és kötelezettségeinek meghatározása, valamint az ezekkel kapcsolatos intézményi feladatok azonosítása,
- a tanulók tanulmányainak folytatásával, teljesítményük értékelésével kapcsolatos feladatok meghatározása.

A fenti feladatokat részletesen a program további fejezetei tartalmazzák.

II. Fejezet

Az iskolai pedagógiai programból adódó feladatok

Az iskolai pedagógiai programból fakadó esélyegyenlőség és egyelő bánásmód biztosításával kapcsolatos feladatok:

- az oktatásba történő bekapcsolódás,
- a követelmények teljesítése,
- a mulasztások,
- a csoport vagy személy jogellenes elkülönítése,
- a továbbtanulásra való felkészítés, valamint
- az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások, és az oktatással kapcsolatos jutalmazások

témaköréhez csoportosíthatóak.

1. Az oktatásba történő bekapcsolódáshoz tartozó esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód biztosításával összefüggő feladatok

1.1. A területre vonatkozó szabályozás

A területre vonatkozó szabályokat:

- A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény, valamint
- A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény határozza meg.

Az 1949. évi XX. tv. 70/J. §-a értelmében a szülők, gondviselők kötelesek kiskorú gyermekük taníttatásáról gondoskodni.

A közoktatásról szóló törvény több helyen is utal az oktatásba történő bekapcsolódáshoz köthető szabályokra, így:

- az alapelveknél kinyilvánítja hogy a gyermekekkel, tanulókkal kapcsolatos döntések, intézkedések meghozatalakor az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani,
- a tanulók jogviszonyra vonatkozó részben meghatározza, hogy a tanulói jogviszony felvétel, vagy átvétel útján keletkezik, melyről az iskola igazgatója dönt.

Az oktatásba történő bekapcsolódásra vonatkozó főbb előírások:

a) Beiratkozás

- Az iskolába a tanköteles tanulókat az első évfolyamra az Oktatási Minisztérium által kiadott tanév rendjében meghatározott időponton belül kell beírni.
- A beiratkozásra meghatározott időt 30 nappal előtte közzé kell tenni. Ez az intézményekben hirdetőtáblákon illetve a helyi újságban valósul meg.

b) Tanuló felvétele, átvétele

- Az általános iskola - beleértve a kijelölt iskolát is - köteles felvenni, átvenni azt a tanköteles tanulót, akinek:

- lakóhelye, ennek hiányában
- tartózkodási helye a körzetében található.
- Ha az általános iskola a kötelező felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, és valamennyi felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az általános iskola sorsolás útján dönt. A sorsolásra a felvételi kérelmeket benyújtókat meg kell hívni. Sorsolás nélkül is felvehető a halmozottan hátrányos, vagy sajátos nevelési igényű tanuló, továbbá az a tanuló, akinek sajátos helyzete indokolja. A sajátos helyzetet a helyi önkormányzat rendeletben állapítja meg.

c) Tanulói tankötelezettség elmulasztása

- Ha a gyermeket az általános iskolába nem írták be, vagy ha az általános iskola befejezése után nem jelentkezett középiskolába, illetve szakiskolába, az iskola igazgatója jelzi az illetékes jegyzőnek.

1.2. Az esélyegyenlőség, illetve az egyenlő bánásmód követelményeinek betartása érdekében ellátandó konkrét feladatok

Az esélyegyenlőség, illetve az egyenlő bánásmód követelményeinek betartása érdekében:

- az iskola lehetőséget biztosít a leendő elsősöknek és szüleiknek – nyílt napok keretében, hogy megismerjék az intézményt, a pedagógusokat, tankönyveket, tanulási módszereket. A beiratkozás időpontját ki kell függeszteni az iskola bejáratánál jól látható helyen,
- tájékoztatót kell készíteni a beiratkozással, tanulói felvétellel, átvétellel kapcsolatos szülői kötelezettségekről, valamint az eljárás alapvető szabályairól, a tájékoztató ki kell függeszteni az intézmény bejáratánál,
- a beiratkozáskor tájékoztatni kell az érintetteket a tankönyvtámogatás rendszeréről, valamint az önkormányzati, illetve munkáltatói (beiskolázással kapcsolatos) támogatások igénylésének lehetőségéről,
- beiratkozáskor át kell adni az intézmény házirend egy példányát,
- a beiratkozások időtartama alatt, és a pótbeiratás során is ellenőrizni kell, hogy tanulók felvételének megtagadása történt-e, ha igen, az jogszerű volt-e,
- tanuló átvételre vonatkozó kérelem esetén ellenőrizni kell, hogy az átvétel elutasítása történt-e, ha igen, az jogszerű volt-e,
- értesíteni kell a jegyzőt, a tanköteles tanuló beiratásának elmulasztásáról.

1.3. A feladatellátás célja

Az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosítása az oktatásba történő bekapcsolódás során.

1.4. A feladatok ellátásának mérése, dokumentálása

Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében az 1.2. pontban leírt feladatok ellátása nyomon követhetősége érdekében:

- a beiratkozási, és az egyes tájékoztató hirdetések egy-egy példányát meg kell őrizni, s rájuk kell vezetni a kifüggesztés és a levétel időpontját,
- megfelelő dokumentumok tartalmazzák:
 - a beiratkozási igényekről, a felvételt nyert, és az elutasított tanulók számáról, valamint az elutasítás okáról szóló adatokat,

- az átvételi igényekről, az átvett és az elutasított tanulók számáról, valamint az elutasítás okáról szóló adatokat,
- meg kell őrizni a jegyzők felé tett jelzéseket a beíratások elmulasztásáról,
- szükség szerint javaslatot kell készíteni a fenntartó, illetve az érintett óvodák felé az oktatásba történő bekapcsolódás esélyegyenlősége biztosításáért.

2. Követelmények teljesítéséhez tartozó esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód biztosításával összefüggő feladatok

2.1. A területre vonatkozó szabályozás

Az iskolai háttérből adódó, a követelmények teljesítésével kapcsolatos esélyegyenlőségi kérdések megközelíthetőek:

- a tanulók iskolai követelmények teljesítésének intézményi háttér oldaláról, valamint
- szakmai hozzáállás,
- az iskola által rendelkezésre álló tárgyasult eszközök vonatkozásában is.

A tanulók iskolai követelmények teljesítésének intézményi háttere:

A vonatkozó előírásokat:

- a Köznevelési törvény 67. §-a, valamint
- a 11/1994. (VI. 8.) Korm. rendelet 23. §-a határozza meg.

A fentiek alapján az igazgató a tanulót kérelemre:

- részben vagy
- egészen

felmentheti az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól.

A felmentés feltételei közé tartozik, a tanuló:

- egyéni adottsága,
- sajátos nevelési igénye, valamint
- sajátos helyzete.

Az iskola szakmai hozzáállása:

A tanulói követelmények teljesítésére vonatkozó előírásokat:

- Nemzeti Alaptanterv,
- a helyi pedagógiai program és
- a helyi tanterv határozza meg.

Az iskola által rendelkezésre álló taneszköz és felszerelések:

Az iskolában alkalmazandó kötelező minimális eszköz, és felszerelések jegyzékét a köznevelési törvény tartalmazza. Az iskolának törekednie kell arra, hogy minél több és a pedagógia során minél hatékonyabban alkalmazható oktatást segítő, támogató eszközei legyenek.

2.2. Az esélyegyenlőség, illetve az egyenlő bánásmód követelményeinek betartása érdekében ellátandó konkrét feladatok

a) A kötelező tanórák alól történő felmentéssel kapcsolatos feladatok:

- a tanuló kérelmének elbírálása,
- elbírálás előtt a gyermekjóléti szolgálat véleményének beszerzése,

- a tanuló felkészítésének megszervezése és a felkészítés lebonyolítása,
- a tanuló tudásának számonkérési időpontjának meghatározása és a számonkérés lebonyolítása.

b) Az iskola szakmai hozzáállása:

- a pedagógus továbbképzés tudatos irányítása:
 - Az iskolai tanulói kudarcok leküzdésének, az esélyegyenlőség megteremtésének egyik meghatározó feltétele, hogy szakmailag felkészült nevelők már az iskoláskor kezdeti szakaszán felismerjék azokat a hátrányokat, akadályokat, amelyek a tanulók előmenetelét nehezítik. Ezért tudatos továbbképzési rendszert alakított ki az iskola, elfogadtatva a nevelőtestülettel mely kiemelt figyelemmel kezeli az előbbi hátrányokat, akadályokat.
 - Iskolánkban az alsó tagozaton Meixner módszert használunk, amely jól kezeli a nehezebben tanuló gyerekeket is. A pedagógusok munkáját fejlesztő pedagógus, logopédus, gyógypedagógus és pszichológus segíti.
 - Az iskola törekszik a szakos ellátottság javítására.
- Az adott pedagógus által készített és alkalmazott tanmeneten keresztül – az iskola – jelentősen befolyásolni tudja az egyes követelmények teljesítésével kapcsolatos esélyegyenlőséget. Felső tagozaton és a nyelvórákon csoportbontás segíti azt, hogy minden gyermek egyénre szabottan sajátíthassa el a tananyagot.
A pedagógus feladata, hogy olyan tanmenetet állítson össze és a tanmenetet úgy alkalmazza, hogy azzal ne sértse a tanulók, illetve egyes tanuló-csoportok esélyegyenlőségét.
- A pedagógus további feladata, hogy az egyes pedagógiai módszereket úgy alkalmazza, hogy azzal ne sértse az esélyegyenlőség követelményét.

c) Az iskola által rendelkezésre álló taneszköz és felszerelések:

- a rendelkezésre álló eszközök és a jogszabályi követelmények összevetése,
- több évre szóló eszközpótlási, fejlesztési program összeállítása,
- eszközfejlesztési pályázatok útján.

2.3. A feladatellátás célja

A feladatellátás célja, hogy

- a kötelező tanórák alól történő felmentés a gyermek, tanuló érdekének megfelelően történjen,
- az iskola biztosítson megfelelő szakmai, és intézményi háttérrel az intézménnyel jogviszonyban lévő tanulók számára.

2.4. A feladatok ellátásának mérése, dokumentálása

Az egyenlőség, illetve az egyenlő bánásmód biztosításában is szerepet játszó – 2.2. pontban meghatározott - feladatok nyomon követése a következők szerint történik:

a) A kötelező tanórák alól történő felmentéssel kapcsolatos dokumentálási feladatok:

- a beérkezett kérelmek ügyiratait meg kell őrizni,
- az érintettek felkészítésével kapcsolatos iratokat szintén meg kell őrizni,

- a nevelő-testület által meghatározott követelményekre vonatkozó dokumentációt a számonkérésre vonatkozó adatokat együtt kell tárolni,
- vizsgálni kell, hogy az érintett számára a számonkérés időpontjának kijelölése az egyenlő bánásmód követelményét nem sértette-e.

b) Az iskola szakmai hozzáállásával összefüggő mérési, dokumentálási feladatok:

- feljegyzést kell készíteni az egyes továbbképzések esélyegyenlőség biztosításában alkalmazható tapasztalatairól,
- a pedagógusok által alkalmazott tanmenetek követelményei, valamint a korrepetálásra, felzárkóztatásra szoruló tanulók, valamint a bukások számának összehasonlító elemzése,
- az óralátogatási jegyzőkönyvek pedagógusok által alkalmazott módszereinek megfigyelése, elemzése.

c) Az iskola által rendelkezésre álló taneszközökkel, felszerelésekkel kapcsolatos ellenőrzési, mérési feladatok:

- a több évre szóló eszközpótlási, fejlesztési program betartásának ellenőrzése,
- feljegyzést kell készíteni, illetve meg kell őrizni a költségvetési egyeztetések dokumentumait, melyekben az intézmény a fenntartó felé eszközfejlesztést kezdeményezett, értékelni kell az elért eredményeket,
- eszközfejlesztésre benyújtott pályázatok és azok eredményei összevetése.

3. Mulasztásokkal kapcsolatos esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód biztosításával összefüggő feladatok

3.1. A területre vonatkozó szabályozás

A mulasztásokkal kapcsolatos szabályokat:

- a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény,
- a 11/1994. (VI. 8.) Korm. rendelet, valamint
- az intézményi házirend

határozza meg.

3.2 Az esélyegyenlőség, illetve az egyenlő bánásmód követelményeinek betartása érdekében ellátandó konkrét feladatok

A mulasztásokkal kapcsolatos szabályok:

- az iskola egyes esetekben engedélyezheti a tanuló távolmaradását,
- tájékoztatási kötelezettsége merül fel:
 - az intézménynek a szülő, és tanuló felé,
 - a pedagógusnak az intézmény vezetője felé, valamint
 - az intézménynek az illetékes jegyző felé,
- ellenőrzési kötelezettsége van a pedagógusnak a hiányzások igazolása hitelessége megállapításában.

A pedagógus feladata az, hogy adott mulasztásról megítélje, hogy a mulasztást:

- igazolt, vagy
- igazolatlan mulasztásnak kell-e tekinteni.

A mulasztásokkal kapcsolatos szabályokat, valamint a mulasztás igazolásának konkrét formáit, módját, határidejét a házirend szabályozza.

Az igazolatlan mulasztással kapcsolatos feladatok:

- Az iskola köteles a szülőt - az igazolatlan mulasztás következményeire való figyelmeztetés mellett - értesíteni a tanköteles tanuló első igazolatlan mulasztásakor. (A késésekből is lehet igazolatlan óra. Ha a tanuló a tanórai foglalkozás kezdetére nem érkezik meg, késik, amit igazolnia kell. A késések ideje - a házirendben foglaltak szerint - összeadható. Amennyiben ez az idő eléri a tanórai foglalkozás idejét, a késés egy igazolt vagy igazolatlan órának minősül. Az elkéső tanuló nem zárható ki a tanóráról.)
- Ha a szülő értesítése ellenére a tanuló ismételtén igazolatlanul tanórát mulaszt, az iskola a gyermekjóléti szolgálat közreműködését igénybe véve keresi meg a tanuló szülőjét.
- Ha a tanuló egy tanítási évben 10 óránál többet mulaszt igazolatlanul, akkor az igazgató a gyermek lakóhelye szerint illetékes jegyzőt tájékoztatja a hiányzásokról.

Az igazolt mulasztással kapcsolatos feladatok:

- lehetőség szerint kapcsolat tartás a tanulóval, tanuló szülőjével az iskolai tanulmányokban való előrehaladásról (tájékoztatás a tanórán vett tananyagról, a munkafüzetben, illetve füzetben végzett óra munkáról).

Az igazolt és igazolatlan mulasztással kapcsolatos közös pedagógiai feladat:

- a hiányzó tanuló felkészítése, szükség szerint korrepetálása, felzárkóztatása.

3.3. A feladatellátás célja

A feladatellátás célja:

- az igazolatlan mulasztások számának minél kisebbre történő szorítása,
- a hiányzások miatti hátrány leküzdésének segítése a tanórákon, illetve tanórán kívüli foglalkozások segítségével.

3.4. A feladatok ellátásának mérése, dokumentálása

A dokumentálás, mérés módja, eszközei:

- Az osztályfőnököknek feljegyzést kell készíteniük:
 - a tanulók igazolatlan hiányzásáról,
 - a szülő értesítéséről,
 - szülővel folytatott megbeszélés eredményéről,
 - a Gyermekjóléti Szolgálat értesítéséről.
 - a jegyző értesítéséről.

4. Csoport vagy személy jogellenes elkülönítéséhez kapcsolódó esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód biztosításával összefüggő feladatok

4.1. A területre vonatkozó szabályozás

A területre vonatkozó szabályokat :

- az esélyegyenlőségről szóló 2003. évi CXXV. törvény tartalmazza.

A törvény 10. § (2) bekezdése értelmében „jogellenes elkülönítésnek minősül az a magatartás, amely... egyes személyeket vagy személyek csoportját másoktól – tárgyilagos mérlegelés szerinti ésszerű indok nélkül – elkülönít”.

A jogellenes elkülönítés az, ha valakire vagy valakikre sajátos szabályokat alkalmaznak, őket a többiekhez képest eltérően, valamilyen társadalmi értelemben vett hátrányt okozóan kezelik.

Közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt:

- neme,
- faji hovatartozása,
- bőrszíne,
- nemzetisége,
- nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozása,
- anyanyelve,
- fogyatékosága,
- egészségi állapota,
- vallási vagy világnézeti meggyőződése,
- politikai vagy más véleménye,
- családi állapota,
- anyasága (terhessége) vagy apasága,
- szexuális irányultsága,
- nemi identitása,
- életkora,
- társadalmi származása,
- vagyoni helyzete,
- foglalkoztatási jogviszonyának vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyának részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama,
- érdekképviselőhöz való tartozása,
- egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője

miatt részesül más, összehasonlítható helyzetben levő személyhez vagy csoporthoz képest kedvezőtlenebb bánásmódban.

4.2. Az esélyegyenlőség, illetve az egyenlő bánásmód követelményeinek betartása érdekében ellátandó konkrét feladatok

Az intézményben ügyelni kell arra, hogy az egyenlő bánásmód követelmény ne sérüljön valamely személy, vagy csoport

- intézménybe való felvétele, átvétele során,
- elkülönítése során az intézményen belül, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban vagy csoportban,
- intézmény által szervezett tanórán kívüli foglalkozásokon, rendezvényen való részvételének lehetőségében,
- a követelmények teljesítésének értékelésekor,
- a mulasztások kezelésénél (igazolt, vagy igazolatlan, illetve a mulasztások miatti lemaradások pótlása. mulasztásokat követő számonkérések),
- a tanultak számonkérésekor és értékeléskor,
- a tanulók balesetet követő ellátásakor, illetve a tanulóbalesetek kivizsgálásakor,
- méltóságát sértő bánásmód során,
- olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, valamely nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása során.

Az intézményben csak olyan tartalmú szakkörök indulhatnak, amelyek működése nem irányul más személyek vagy csoportok lejáratására, megbélyegzésére vagy kirekesztésére.

4.3. Feladatellátás célja

A feladatellátás célja, hogy

- az intézményben a jogellenes elkülönítés valamennyi formájának kialakulását, fenntartását megakadályozza,
- megakadályozza a tanuló, illetve a szülői közösségekben a jogellenes elkülönítés kialakulását, pozitívan befolyásolja a másság elfogadását.

4.4. A feladatok ellátásának mérése, dokumentálása

A feladat ellátásának mérése, nyomon követése a következő módon történik:

- vizsgálni kell a beíratási, átvételi kérelmek elutasítását a jogellenes elkülönítés szempontjából,
- ellenőrizni kell az osztály és csoport kialakítások eredményének szempontjait, azok nem esnek-e a jogellenes elkülönítés fogalmi körébe,
- az intézményen belül az egyes személyek, illetve csoportok elkülönítésére tett javaslatot az elkülönítés szempontjaival és indoklásaival megadni, ahol a szempontok csak pedagógiai alátámasztott, szakmai érvek lehetnek,
- feljegyzést kell készíteni a csoport, vagy személy jogellenes elkülönítésével kapcsolatos információkról.

5. Felkészítés a továbbtanulásra

5.1. A területre vonatkozó szabályozás

A továbbtanulásra történő felkészítés témakörére vonatkozó szabályokat a közoktatásról szóló törvény, valamint a végrehajtására kiadott kormányrendelet határozza meg.

A továbbtanulásra felkészítés feladatait tartalmazza a helyi tanterv is.

5.2. Az esélyegyenlőség, illetve az egyenlő bánásmód követelményeinek betartása érdekében ellátandó konkrét feladatok

A továbbtanulásra való felkészítés során az iskola a tanulói esélyegyenlőség, illetve az egyenlő bánásmód biztosítása érdekében ellát:

- pályaaorientációs és
- továbbtanulásra felkészítő feladatokat.

A pályaaorientációs feladatok:

A pályaaorientációs feladatok keretében gondoskodni kell:

- a tanulók az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztéséről,
- a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak:
 - tartalmának,
 - követelményeinek és a hozzá vezető utaknak,
 - a lehetőségeknek,
 - az alternatíváknaktevékenységek és tapasztalatok útján történő megismertetéséről,
- a lehetőségek és a valóság, illetve a vágyak és a realitások tanuló belátásán alapuló összehangolásáról.

A pályaeorientációs feladatok ellátásának fő szinterei:

- család,
- iskola (az iskola a tanulók számára pályaválasztási és életvezetési tanácsokat ad osztályfőnöki órákon, valamint az iskolában dolgozó pszichológustól),
- szükség szerint intézményen kívüli tanácsadó intézmények,
- pályaeorientációs programok, üzemlátogatások.

Továbbtanulásra való felkészítési feladatok:

A tanulókat és a szülőket tájékoztatni kell a továbbtanulással kapcsolatos feladatokról, a más intézmény által elvárt tanulmányi eredményekről, tudásszintről.

Az iskola a megfelelő időben és tartalommal végzett tájékoztató tevékenysége nagyban hozzájárulhat a tanulók sikeres felkészüléséhez.

Az iskola a továbbtanulásra történő felkészítési feladatai során:

- megszervezheti a felkészítő foglalkozásokat,
- a könyvtári könyvállomány segítségével hozzájárulhat a tudás elmélyítéséhez,
- számítógépes rendszerével (programok és az internet segítségével) további lehetőséget nyújthat azon tanulóknak, akik számára csak az iskola adhatja meg a bővebb ismeretszerzési lehetőségeket,
- a hátrányos helyzetű, de tehetséges, szorgalmas gyermekek számára megteremti a nyugodt felkészülés lehetőségét a tanulószoba igénybevételei lehetőségével.

Az intézmény feladata, hogy kellő súllyal, az egyenlő bánásmód követelményét szem előtt tartva, a házirendben meghatározott elvek és szabályok figyelembevételével döntse el, hogy milyen módon, témában, hány résztvevővel segíti a tanulók továbbtanulásra való felkészítését.

5.3. Feladatellátás célja

A továbbtanulásra való felkészítéssel kapcsolatos esélyegyenlőség biztosítási feladatok célja:

- pályaeorientáció eszközével a tanulók pályaválasztásának segítése,
- a továbbtanulás segítése a tanulók fejlesztésével, a tanórán kívüli foglalkozásokkal.

5.4. A feladatok ellátásának mérése, dokumentálása

A továbbtanulással kapcsolatos intézményi feladatellátás mérése, dokumentálása a következők szerint történik:

- az intézményben folyó pályaeorientációs tevékenységekről osztályfőnöki beszámolókat kell készíteni a 6.-8. osztályban,
- dokumentálni kell az intézményen kívüli pályaeorientációs programokon való részvételt, (rögzíteni kell legalább: program nevét, témáját, helyszínét, időpontját, a résztvevők számát,)
- meg kell őrizni a továbbtanulással kapcsolatos felkészítő foglalkozásra érkezett igényeket, és azok teljesítésére vonatkozó információkat (szerveztek-e felkészítő foglalkozást vagy sem, stb.)
- el kell készíteni a továbbtanulásra való felkészítésben résztvevők, és a sikeresen felvételizők számát és arányát tartalmazó statisztikát.

6. Az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások, és az oktatással kapcsolatos jutalmazások témaköréhez tartozó esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód biztosításával összefüggő feladatok

6.1. A területre vonatkozó szabályozás

A területre vonatkozó szabályokat:

- a közoktatási törvény,
- az intézmény szervezeti és működési szabályzata, valamint
- az intézmény házirendje tartalmazza.

6.2. Az ellátandó konkrét feladatok

A feladatok a következők:

- Minden tanulónak egyenlő feltételek mellett kell biztosítani az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatásokat, a szolgáltatások igénybevételének módjáról, lehetőségéről, feltételeiről minden tanulót, szülőt tájékoztatni kell:
 - a tanórán kívüli foglalkozások vonatkozásában (napközi ellátás, tanulószoba, szakkörök, foglalkozások),
 - az ellenszolgáltatás fejében igénybe vehető foglalkozások, szakkörök vonatkozásában,
 - az iskola helyiségeinek használata tekintetében pl.: tornaterem, könyvtár stb.,
- a tanulóknak és a szülőknek lehetőséget kell adni arra, hogy az intézmény által nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatban javaslatot tegyenek, véleményüket elmondhassák,
- az oktatásokkal kapcsolatos jutalmazások során a pedagógusoknak, az osztályfőnököknek, illetve az iskolaigazgatónak a helyi szabályokat úgy kell érvényre juttatniuk, hogy az a tanulókkal való egyenlő bánásmód elvét ne sértse,
- a tanulók, szülők ismerjék az oktatással kapcsolatos jutalmazási lehetőségeket, amelyet a pedagógiai programban rögzítettünk.

6.3. A feladatellátás célja

A feladatellátás célja, az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosítása az intézményi szolgáltatások és jutalmazások terén.

6.4. A feladatok ellátásnak nyomon követése

Feljegyzést kell készíteni az intézményt az intézményi szolgáltatások igénybevétele, illetve a jutalmazások rendjével kapcsolatban ért kritikákról. Vizsgálni kell azok esélyegyenlőséget, vagy egyenlő bánásmód követelményt sértő voltát.

III. Fejezet

Családi háttérből adódó feladatok

A családi háttérből fakadó esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód biztosításával kapcsolatos feladatok a következő témakörök mellé csoportosíthatóak:

- így a családi háttér iskolai végzettsége,
- a csonka család okozta problémák, feladatok,
- a család szociális, anyagi helyzete.

A családi háttérből adódó, az egyes témaköröknél azonosításra kerülő problémák, valamint az intézmény által ellátandó feladatok és alkalmazható eszközök sokszor egymással szoros kapcsolatban vannak, valamely helyzet adott tanulónál halmozódva jelenhet meg. Ez külön odafigyelést igényel az intézmény részéről.

1. A családi háttér iskolai végzettségéhez kapcsolható esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód biztosításával összefüggő feladatok

1.1. A területre vonatkozó szabályozás

A területre vonatkozó közvetlen szabályozás nincs, de a közoktatási törvény és a végrehajtási rendeletei, valamint egyes intézményi dokumentumok érintik a tanulókat a családi háttérben tapasztalható iskolai végzettség miatti egyenlőtlenségét.

1.2. Az iskolai végzettséggel kapcsolatban felmerülő, a tanulók esélyegyenlőségét befolyásoló helyzetek, problémák

A családi háttér iskolai végzettség szempontjából:

- adott tanuló esetén lehet ösztönző, illetve
- a tanuló tehetségének kibontakozását, illetve tanulmányi előmenetelét hátrányosan befolyásoló.

A családi háttér iskolai végzettsége pozitívan hat általában a tanulóra akkor, ha

- a szülők, illetve az egyik szülő diplomás, mivel elvárásként fogalmazódik meg a gyermekkel szemben is az, hogy diplomát szerezzen,
- a szülők nem diplomások, de a szűk családi környezetben valakinek sikeresen alakult az életpályája a magasabb iskolázottsága révén,
- a szülők alacsony, vagy közepes iskolázottságúak, és a gyermekük elé a magasabb iskolai végzettséget, és az általa remélt jobb munkalehetőség reményét vetítik.

A családi háttér iskolai végzettsége ugyanakkor negatívan is hathat a tanulóra akkor, ha

- a szülők alacsony, vagy közepes iskolázottságúak, a gyermekük tanulmányaira nem fordítanak különösebb figyelmet, nem bíztatják, támogatják törekvéseit,
- a szülők diplomások, és gyermeküket – a gyermek tehetségének, szándékának, érdeklődési körének figyelembe vétele nélkül - irányítják a diploma megszerzése felé.

1.3. Az esélyegyenlőség, illetve az egyenlő bánásmód követelményeinek betartása érdekében ellátandó konkrét feladatok

A pedagógus feladata az, hogy

- felmérje, megítélje valamely tanuló képességét, erősségeit és gyengeségeit,

- felismerje a családi háttér iskolai végzettségéből eredő támogatás hiányát,
- a fogadóórák rendszerén keresztül felmérje a tanulókkal szemben megfogalmazott szülői elvárásokat,
- munkája során felismerje a gyermekre nehezedő – indokolatlannak tűnő – szülői elvárást, és azt a szülővel való kommunikáció, együttműködés keretében kezelje,
- tehetséges tanulóknál kezdeményezze a tehetséggondozást,
- gyengébb képességű tanulónál javasolja a korrepetáláson, felkészítésen való részvételt,
- teremtsen meg tanórán a differenciált oktatás kereteit, és alkalmazza azokat a többféle tanulói igény kielégítésére.

Az iskola feladata továbbá az, hogy segítse a család iskolai végzettségéből fakadó egyes hátrányokat, pl.: alacsony iskolázottságú családoknál a könyvek, a számítógép, az internet kapcsolat, valamint az egyéb kulturális programokon való részvétel esetén.

A fenti hátrányok leküzdését segítik:

- az iskolai könyvtárból kölcsönözhető, illetve ott megtekinthető könyvek, egyéb ismeretterjesztő lapok, kiadványok,
- az iskolában biztosított internet hozzáférés,
- az iskola által szervezett kulturális programok (mozi, színház, kiállítás stb. látogatás).

1.4. A feladatellátás célja

A családi háttér iskolai végzettségéből fakadó esélyegyenlőség biztosítási feladatának legfőbb célja, az esélyegyenlőtlenségek megszüntetése a pedagógus, a tanuló, a szülő együttműködésével, valamint az intézmény által biztosított egyéb eszközökkel.

1.5. A feladatok ellátásának mérése, dokumentálása

A családi háttér iskolai végzettségéből fakadó intézményi feladatellátás nyomon követése, ellenőrzése a következő információk szerint történik:

- a könyvtári szolgáltatást igénybe vevő tanulók,
- az internet lehetőséget igénybe vevő tanulók,
- az iskola által szervezett programok, és az ezeken résztvevők létszáma,
- a pedagógusok jelzése a szülők tanulóval szemben nem megfelelő tanulmányi elvárásairól, a kezdeményezett beszélgetések eredményéről, a kezdeményezett intézkedésekről.

2. Csonka családdal kapcsolatos esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód biztosításával összefüggő feladatok

2.1. A területre vonatkozó szabályozás

A csonka családdal kapcsolatos jogszabályi háttérként közvetlenül csak az esélyegyenlőségi törvény vehető figyelembe, mely szerint nem szabad hátrányosan megkülönböztetni az ilyen családban nevelkedő tanulókat.

2.2. A csonka családdal kapcsolatban felmerülő, a tanulók esélyegyenlőségét befolyásoló helyzetek, problémák

A csonka családban nevelkedő tanulók esetében a tanuló esélyegyenlőségét hátrányosan befolyásolja:

- elvált szülők esetében a két szülő közötti konfliktus, esetenként az eltérő nevelési módszerek, eszközök használata,
- a csonka családban:
 - gyakran kevesebb figyelem jut a gyermekekre,
 - előfordul olyan fokú gyermekre koncentráció, ami már gátolhatja a gyermek egyéniségének, saját világképének kialakulását, közösségekbe való beilleszkedését,
- a gyermek érzelmileg bizonytalan, egyes esetekben kiszolgáltatottá válhat,
- anyagi problémák is jelentkeznek.

2.3. Az esélyegyenlőség, illetve az egyenlő bánásmód követelményeinek betartása érdekében ellátandó konkrét feladatok

Az iskola feladta az, hogy

- a csonka családban élő gyermekek személyiségfejlődését a pedagógusok, és az osztályfőnök segítségével fokozottan figyelemmel kísérje,
- a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős beszélgetést kezdeményezzen a gyermekkel, segítse a problémáinak megoldását,
- törekedni kell arra, hogy a gyermekkel legalább egy pedagógus, vagy az osztályfőnök mély, bizalmi kapcsolatot építsen ki, s problémáit feltárja, hogy azon segíteni lehessen,
- a gyermek viselkedésében, tanulmányi eredményében észlelt változások miatt a pedagógusnak, illetve az osztályfőnöknek beszélgetést kell kezdeményezni a szülővel, szülőkkel,
- a tanulmányi eredményét jelentősen rontó tanuló számára biztosítani kell tanórán a differenciált oktatást, valamint gondoskodni kell a korrepetálásáról, felzárkóztatásáról,
- ha a pedagógus úgy véli, hogy a gyermek nyugodt felkészülése otthon nem biztosított, javasolnia kell a szülő számára azt, hogy a gyermek vegye igénybe a napközi, vagy a tanulószobai foglalkozást,
- ha a gyermeknél a szülőkkel történő megbeszélés után nem kezdődik meg a pozitív változás, az osztályfőnök kezdeményezi, hogy a szülők a gyermeket szakemberhez (pszichológushoz, nevelési tanácsadóhoz) vigyék.

2.4. Feladatellátás célja

A feladatellátás célja, hogy a csonka család miatt a gyermekekre nehezedő terheket felismerje és segítse a családot a problémák megoldásában.

2.5. A feladatok ellátásának mérése, dokumentálása

A csonka családokkal kapcsolatos feladatellátás közvetlenül nem mérhető.

A feladatok dokumentálása az osztályfőnöki feljegyzésekkel történhet, melyekben leírják a csonka családban nevelkedő tanulók személyiségével, tanulmányi eredményeivel, illetve a szülőkkel, a gyermek és ifjúságvédelmi felelőssel folytatott megbeszélések tapasztalatait.

3. A család szociális, anyagi helyzetéből fakadó esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód biztosításával összefüggő feladatok

3.1. A területre vonatkozó szabályozás

A család szociális, anyagi helyzetével kapcsolatban a következő szabályozásokat kell figyelembe venni:

- az esélyegyenlőségi törvény,
- a közoktatásról szóló 1993. évi törvény,
- 11/1994. (VI. 8.) Kormányrendelet,
- az intézményi házirend,
- a szervezeti és működési szabályzat, valamint
- a tankönyvtámogatás helyi rendjéről szóló szabályzat előírásait.

Az előzőeken túl figyelembe kell venni még:

- a helyi önkormányzat gyermekvédelmi és szociális rendeletét, valamint
- a személyi jövedelemadó törvény beiskolázási segélyre vonatkozó előírásait.

3.2. A család szociális, anyagi helyzetéből fakadó a tanulók esélyegyenlőségét befolyásoló helyzetek, problémák

A család szociális helyzetéből fakadó problémák a következők lehetnek:

- a tanuló szociális viselkedése nem megfelelő,
- a nem megfelelő életvitelű családban, a rendezetlen családi viszonyok között, a rendszertelen életmód mellett a tanulók iskolai felkészülése nehéz,
- a családnak a szociális helyzetéből fakadóan nincsen meg a gyermek harmonikus otthoni fejlődését elősegítő körülmények, eszközök, a tanuló ingerszegény környezetben él.

A család anyagi helyzetéből adódó problémák jellemzően a következők:

- a család nem, vagy nehezen tudja biztosítani a gyermek megfelelő fizikai és szellemi fejlődéséhez szükséges feltételeket, így:
 - egyes esetekben még az étel biztosítása is gondot jelent,
 - a ruházat minősége, mennyisége nem megfelelő,
 - a taneszközök nem állnak rendelkezésre (íróeszközök, tolltartó, tornafelszerelés stb.),
 - otthon nincsenek meg a tanulónak az ismeretei bővítéséhez szükséges eszközök (könyvek, folyóiratok, stb.);
- az anyagi helyzet miatt nem kísérik kellő figyelemmel a gyermek tanulmányait,
- a szülők plusz munkát vállalnak az anyagi helyzetük növelésére, így a gyermekekre nehezebben tudnak figyelni,
- egyes családok a látszat fenntartása érdekében sok mindent anyagi lehetőségeiken felül vállalnak.

3.3. Az esélyegyenlőség, illetve az egyenlő bánásmód követelményeinek betartása érdekében ellátandó konkrét feladatok

A szociális és anyagi helyzet miatt ellátandó intézményi feladatok:

- a) A nem megfelelő anyagi és szociális helyzet feltárása:
- az osztályfőnöknek törekednie kell arra, hogy megismerjék a tanuló életkörülményeit, hogy az esetleges hátrányok leküzdésében segítsék a családot és a tanulót,
 - az osztályfőnöknek:

- a gyermekkel folytatott beszélgetés,
 - a fogadóórák,
 - a szülő, illetve a pedagógus által kezdeményezett beszélgetések, valamint
 - a családlátogatás tapasztalatai alapján
- segítenie kell feltárni, azonosítani a tanulót hátrányosan befolyásoló körülményeket.

b) A tanulók szociális viszonyainak figyelemmel kísérése:

- a pedagógus és az osztályfőnök feladata, hogy figyelemmel kísérje adott tanuló szociális viselkedését, szociális viszonyait,
- a pedagógus indokolt esetben kezdeményezheti a szakmai tanácsadó intézmények igénybevételét.

c) A nem megfelelő anyagi és szociális helyzet javítása, kompenzálása:

- ha a pedagógus, illetve az osztályfőnök a tanuló nem megfelelő szociális és anyagi helyzetét tapasztalja köteles tájékoztatni erről az iskolaigazgatót és a gyermekvédelmi felelőst
- a pedagógus, illetve az igazgatót tájékoztatja az önkormányzat szociális osztályát, ha tudomására jut az, hogy a gyermek étkeztetése nem megfelelő, és javasolja, hogy a család a támogatást pl. a tanuló gyermek étkeztetési díjára fordítsa, stb.,
- az iskolaigazgató értesíti az illetékes jegyzőt a tanuló rászorultságáról, illetve tájékoztatja a szülőt arról, hogy a helyi önkormányzathoz segítségért fordulhat,
- a tankönyv támogatási rendszerét úgy alakítja, hogy abban figyelembe veszi a rászorulóknak számát, rászorultságuk mértékét,
- a tankönyvtámogatás kölcsönözhető könyvekkel való biztosítása érdekében év végén tankönyv-begyűjtési akciót hirdet, a beérkező, jó állapotú könyveket a következő évben a rászoruló tanulók rendelkezésére bocsátja,
- a rászoruló tanulók részére támogatási eszközöket, forrásokat keres (pl.: alapítvány, iskola által szervezett program bevétele),
- a tankönyvrendelést úgy állítja össze, hogy figyelembe veszi a rászoruló családok számát és arányát,
- a kötelező taneszközök körét úgy határozza meg, hogy figyelembe veszi a rászoruló családok számát és arányát,
- a tanulók anyagi helyzetéből fakadó különbségek mérséklését hivatott csökkenteni a könyvtár, a könyvtárból kölcsönözhető könyvek, valamint az iskolában használható számítástechnikai eszközök.

3.4. Feladatellátás célja

A feladatellátás célja, hogy a tanulónak a családok anyagi és szociális helyzetéből fakadó különbségeit:

- saját eszközökkel,
- a család és más szakintézmények bevonásával,
- a fenntartó közreműködésével

a lehető legkisebbre csökkentse.

3.5. A feladatok ellátásának mérése, dokumentálása

A feladatok az alábbiak szerint mérhetők:

- a tanulók anyagi-szociális helyzete miatti családlátogatások száma,
- a pedagógusok jelzéseinek száma a tanulók nem megfelelő anyagi és szociális helyzet miatt,
- az intézménynek a tanulók anyagi-szociális kiadásait csökkentő tevékenysége.

IV. Fejezet

Együttműködés az iskolával

Az iskolával kapcsolatos együttműködés területén, külön feladatcsoportot képeznek:

- a megfelelő iskolai légkörrel, az intézményi lehetőséggel kapcsolatos feladatok,
- a tanuló védelmével összefüggő együttműködési feladatok, valamint
- az iskola szülőkkel, a tanulóközösséggel való együttműködési tevékenysége.

1. A megfelelő iskolai légkörhöz, az intézményi lehetőséghez kapcsolódó esélyegyenlőségi és egyenlő bánásmód biztosításával összefüggő feladatok

1.1. A területre vonatkozó szabályozás

A területre vonatkozó központi szabályozás csak érintőleges, a tényleges szabályokat az intézményi:

- minőségirányítási program,
- a házirend, valamint
- a szervezeti és működési szabályzat határozza meg.

1.2. A megfelelő iskolai légkörrel, intézményi lehetőséggel kapcsolatos sajátos helyzetek, problémák

A tanulói esélyegyenlőség, és egyenlő bánásmód követelményének biztosításával kapcsolatban a következő sajátos helyzetek, problémák merülhetnek fel:

- Az intézmény a saját minőségirányítási programját a fenntartó közoktatási intézményekre vonatkozó minőségirányítási programja alapján köteles meghatározni, így egyes törekvései, célja csak alárendelten jelenhetnek meg egyes intézményi lehetőséggel kapcsolatban is.
- A megfelelő iskolai légkör az intézmény és az egyes kiemelt partnerek véleményével mérhetőek. Ilyen kiemelt partner csoportok a tanulók, a pedagógusok és a szülők.
- Az iskola légkörére pozitívan hatnak olyan körülmények, melyeknek anyagi vonzata van (pl. rendezett, esztétikus környezet, a tanulók szabadidős tevékenységét segítő eszközök, folyamatos pedagógus jelenlét, felügyelet), s ezt a plusz anyagi terhet az iskola a fenntartó tudatos támogatási tevékenysége nélkül nehezen gazdálkodik ki,
- Az intézmény által nyújtott lehetőséget befolyásolják:
 - a szokások, a korábbi években biztosított lehetőségek (melyeket az intézmény figyelembe vesz a költségvetésében, az pedagógusok feladatmegosztásánál),
 - a tanulók és pedagógusok érdeklődési köre, és az érdekérvényesítésük erőssége (megteszik-e a belső szabályozásban meghatározott kezdeményezést vagy sem),
 - a magasabb iskolázottságú, illetve anyagilag jobb helyzetben lévő igényei jobban érvényesülnek, mivel más szülő kevésbé élnek jogaikkal,
 - az intézmény anyagi lehetőségei, (hiába jelenik meg igény, ha annak teljesítése nem megvalósítható),
 - az intézményi eszközöknek, és felszereléseknek a lehetőségei.
- Az intézménynek az intézményi légkör javításában lehetnek olyan problémái, melyek saját intézményi háttérrel nem megoldhatóak (pl.: egészségügyi, beilleszkedési, higiéniai problémák).

1.3. Az ellátandó konkrét feladatok

A megfelelő iskolai légkör, valamint az intézményi lehetőséggel kapcsolatos együttműködési feladatok a következők:

- egyeztetés az iskola és fenntartó között:
 - a minőségirányítási programban meghatározott célokkal kapcsolatban,
 - az intézmény költségvetési javaslata, és annak módosítása vonatkozásában,
 - az intézményi lehetőségek szélesítésével kapcsolatban (felszerelések, anyagi eszközök),
- a szülők folyamatos tájékoztatása, és a szülői igények, elképzelések figyelembe vétele,
- a pedagógusok és az intézményvezető közötti folyamatos párbeszéd a megfelelő intézményi légkör kialakítására és fenntartására, valamint az intézményi lehetőségek növelésére és kihasználására,
- az intézmény az intézményi légkör javítása érdekében szükség szerint közreműködik a Gyermekjóléti Szolgálattal, illetve más szakintézménnyel, a védőnővel, a iskolaorvossal stb.

1.4. A feladatellátás célja

A feladatellátás célja, a gyermekek számára kellemes, biztonságot nyújtó intézményi légkör biztosítása, az intézményi lehetőségek minél jobb kihasználása, bővítése az intézménnyel együttműködő partnerek közreműködésével.

1.5. A feladatellátás nyomon követése

A feladatellátás nyomon követése során szükség szerint feljegyzést készíteni:

- az intézmény fenntartóval folytatott egyeztetéseiről,
- az intézmény által nyújtott lehetőségekről, és az intézmény felé beérkező igényekről,
- az intézmény által igénybe vett olyan eszközökről, melyek az iskolai légkört javítását célozzák.

2. A tanulók védelmével kapcsolatos esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód biztosításával összefüggő feladatok

A területre megfogalmazott feladatokat a család szociális és anyagi helyzetével kapcsolatos feladatoknál leírtak figyelembe vételével kell ellátni, mivel a feladatok jellegük miatt összekapcsolódnak, illetve átfedik egymást.

2.1. A területre vonatkozó szabályozás

A tanulók védelmével kapcsolatos szabályokat érinti:

- a közoktatásról szóló törvény,
- a közoktatási törvény végrehajtási rendelete, továbbá
- az 1997.évi XXXI. törvény és végrehajtási rendeletei, valamint
- a helyi önkormányzat szociális és gyámügyi rendeletei.

Az ellátandó feladatok körére előírásokat határozhatnak meg a pedagógusok, - különösen a gyermek és ifjúságvédelmi feladatokat ellátó személy - munkaköri leírásai.

A tanuló védelmével kapcsolatban előírásokat fogalmaz meg továbbá:

- az intézmény SZMSZ-e, valamint
- a házirend.

A gyermek, illetve a tanuló személyiségét, emberi méltóságát és jogait tiszteletben kell tartani, és védelmet kell számára biztosítani fizikai és lelki erőszakkal szemben. A gyermek és a tanuló nem vehető alá testi fenyegetésnek, kínzásnak, kegyetlen, embertelen megalázó büntetésnek vagy bánásmódnak.

2.2. A tanulók védelmével kapcsolatos sajátos helyzetek, problémák

A tanulók védelmével kapcsolatos sajátos helyzetek, problémák a következők lehetnek:

- a) a tanuló a család anyagi helyzete miatti problémák,
- b) a tanuló szociális helyzete miatti problémák,
- c) a tanuló egészségügyi helyzete miatti problémák,
- d) az intézményi baleset-megelőzési és védő, óvó intézkedésekkel kapcsolatos problémák,
- e) a tanulók általános egészségügyi helyzetével kapcsolatos problémák.

A fenti problémák külön-külön és együttesen is a tanulók különböző szintű veszélyeztettségét jelzi.

2.3. Az ellátandó konkrét feladatok

Az intézménynek a tanulók anyagi helyzetével kapcsolatos együttműködési feladatai:

- a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős, illetve a problémát ismerő pedagógus, osztályfőnök, a tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy az iskolaigazgató indítson eljárást a tanuló lakó (illetve tartózkodási) helye szerint illetékes jegyzőnél:
 - a tanuló a rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatása érdekében, szükség esetén jelezve azt, hogy a támogatás természetbeni ellátás formájában lenne célszerű nyújtani,
 - a tanuló étkeztetésének támogatása érdekében;
- a pedagógus tájékoztatja az igazgatót, ha tudomására jut az, hogy a tanuló valamely iskola által szervezett programon azért nem tud részt venni, mert a család anyagilag nem tudja viselni a terheket,
- az intézménynek keresnie kell azokat a lehetőségeket, melyek segítik a nem megfelelő anyagi körülmények közötti tanulók esélyegyenlőségének biztosítását.

Az intézménynek a tanuló szociális helyzetével kapcsolatos együttműködési feladatai:

- megegyeznek a családi háttérből fakadó anyagi és szociális helyzetből adódó feladatokról leírtakkal, ezért itt külön nem kerül kifejtésre.

Az intézménynek a tanuló egészségügyi helyzetével kapcsolatos együttműködési feladatai:

- ha a tanuló egészségügyi állapota indokolja, könnyített vagy gyógy-testnevelési órára kell beosztani, és gondoskodni kell ezek megszervezéséről,
- a szülőt tájékoztatni kell arról, hogy a tanulónak miért kell könnyített vagy gyógy-testnevelési órákra járnia.

Az intézménynek a baleset-megelőzési és védő, óvó intézkedésekkel kapcsolatos együttműködési feladatai:

- a tanulókat tájékoztassák az intézményi balesetvédelmi előírásokról, a védő, óvó intézkedésekről,
- az intézmény tájékoztassa a fenntartót az intézményben található balesetveszélyről, tegyen javaslatot a balesetveszély elhárítására,
- minden esetben jegyzőkönyvet vegyen fel az intézményben előforduló balesetekről,
- minden esetben gondoskodjon a balesetek kivizsgálásáról.

Az intézménynek a tanulók általános egészségügyi helyzetével kapcsolatos együttműködési feladatai:

- az intézmény feladata, hogy az egészségnevelési programját minden tanulóra kiterjesztve hajtsa végre,
- gondoskodjon arról, hogy az iskolaorvosi, és iskolafogászati ellátáson minden tanuló részt vegyen.

Az intézmény a tanuló védelme érdekében:

a) Ellát tájékoztatási feladatokat is, így:

- az iskolában a tanulók, és a szülők által jól látható helyen közzéteszi:
 - az intézményben gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat ellátó személy (gyermek- és ifjúságvédelmi felelős) nevét, elérhetőségét,
 - a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények címét, telefonszámát (ilyen intézmények: gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, ifjúsági lelki-segély telefon, gyermekek átmeneti otthona stb.),
- a gyermekvédelmi felelős köteles havonta ellenőrizni a hirdetmények meglétét, szükség esetén gondoskodnia kell a pótlásról,
- a gyermek és ifjúságvédelmi felelős az osztályokat felkeresve tájékoztatja a tanulókat arról, hogy milyen problémával, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá, továbbá hogy az iskolán kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel.

b) Kapcsolatot tart a Gyermekjóléti Szolgálattal:

- segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól akkor, ha a tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni,
- gyermekbántalmazás vélelme esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot,
- részt vesz a gyermekjóléti szolgálat felkérésére a szolgálat által kezdeményezett esetmegbeszéléseken.

2.4. A feladatellátás célja

A feladatellátás célja a tanuló veszélyeztetettségének felismerése, a felismerést követően a veszélyeztetettség megszüntetése az intézmény által rendelkezésre álló eszközökkel, valamint az intézményen kívüli együttműködő partnerekkel.

2.5. A feladatellátás nyomon követése

A feladatellátás nyomon követése:

- a gyermek-és ifjúságvédelmi feladatot ellátó személy,
- az osztályfőnökök, valamint
- az iskolaigazgató

feljegyzéseivel, beszámolójával történik.

3. Az iskola a szülőkkel, a tanulóközösséggel való együttműködési tevékenységével összefüggő esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód biztosításával kapcsolatos feladatai

3.1. A területre vonatkozó szabályozás

A tanulók védelmével kapcsolatos szabályokat érinti:

- a közoktatásról szóló törvény, (különösen a 2. § (2) bekezdés)
- a közoktatási törvény végrehajtási rendelete, továbbá
- az intézmény SZMSZ-e, valamint
- a házirend.

3.2. Az iskola kapcsolata, együttműködése a szülőkkel, tanulóközösséggel

A közoktatási törvény az alapelvek között rögzíti, hogy az iskola a *Közoktatási törvényben* meghatározott feladatai ellátásának keretei között - felelős a gyermekek, tanulók testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséért, a gyermek- és tanulói közösség kialakulásáért és fejlődéséért.

Ennek érdekében:

- a gyermek, a tanuló személyiségének fejlesztésében, képességeinek kibontakoztatásában együttműködik a szülővel,
- a gyermekközösség, a tanulóközösség kialakítása, fejlesztése során a szülők közösségével együttműködve végzi nevelő-oktató munkáját,
- felkészíti a tanulót a családi életre, családtervezésre.

Az állam és a helyi önkormányzat a nevelés és az oktatás terén vállalt feladatainak gyakorlása során köteles tiszteletben tartani a szülőknek, illetve a gyámnak azt a jogát, hogy vallási és világnézeti meggyőződésüknek megfelelő oktatásban és nevelésben részesülhessenek gyermekeik. A szülő ezt a jogát gyermeke érdekeinek megfelelően gyakorolja, oly módon, hogy tiszteletben tartja annak gondolat-, lelkiismeret- és vallásszabadsághoz való jogát, továbbá véleményét - korától és érettségétől függően - figyelembe veszi.

3.3. Az ellátandó konkrét feladatok

Ellátandó feladatok:

- Az intézményben legalább tanévkezdés előtt át kell tekinteni az intézmény és a tanulók, tanulóközösségek, valamint a szülőkkel való együttműködés és kapcsolattartás belső szabályozását.
- Gondoskodni kell arról, hogy a szülők, illetve a tanulók megkapják év elején, illetve változást követően a házirend egy-egy példányát.
- Az iskolában segíteni kell a diákönkormányzat létrehozását és működtetését.
- Támogatni kell a szülői szervezet működtetését.

3.4. A feladatellátás célja

A feladatellátás célja, a tanulókkal, tanulóközösségekkel, illetve a szülőkkel való együttműködés kereteinek megfelelő szabályozása, és az együttműködés folyamatos biztosítása.

3.5. A feladatellátás nyomon követése

A feladatellátás nyomon követése:

- a diákönkormányzatot segítő pedagógus beszámolójával, tájékoztatójával,
- a szülői szervezet működésének figyelemmel kísérésével, valamint

V. Fejezet

A szülő jogai és kötelezettségei

A szülő jogaival és kötelezettségeivel kapcsolatos intézményi feladatok több korábban tárgyalt témakörhöz is kapcsolódik, így itt csak az egyes feladatok összefoglalva jelennek meg.

1. A területre vonatkozó szabályozás

A szülő jogaival és kötelezettségeire vonatkozóan szabályokat állapít meg:

- a közoktatásról szóló törvény 14. §-a, valamint
- az 1997. évi XXXI. tv. 12. §-a.

A területre vonatkozó szabályokat meghatározhat még az intézmény házirendje is.

Az általános szülői jogokat és kötelezettségeket az 1997. évi XXXI. törvény határozza meg a következők szerint:

- A gyermek szülője jogosult és köteles arra, hogy gyermekét családban gondozza, nevelje és a gyermeke:
 - testi,
 - értelmi,
 - érzelmi és
 - erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételeket - különösen a lakhatást, étkezést, ruházattal való ellátást -, valamint
 - az oktatásához és
 - az egészségügyi ellátásához való hozzájutást biztosítsa.
- A gyermek szülője jogosult arra, hogy a gyermeke nevelkedését segítő ellátásokról tájékoztatást, neveléséhez segítséget kapjon.
- A gyermek szülője - ha törvény másként nem rendelkezik - jogosult és köteles gyermekét annak:
 - személyi és
 - vagyoni ügyeiben képviselni.
- A gyermek szülője köteles:
 - gyermekével együttműködni, és emberi méltóságát tiszteletben tartani,
 - gyermekét az őt érintő kérdésekről tájékoztatni, véleményét figyelembe venni,
 - gyermekének jogai gyakorlásához iránymutatást, tanácsot és segítséget adni,
 - gyermeke jogainak érvényesítése érdekében a szükséges intézkedéseket megtenni,
 - a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és szervezetekkel, továbbá a hatóságokkal együttműködni.

A szülő közoktatási törvény szerinti kötelezése, hogy

- gondoskodjon gyermeke testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről,
- biztosítsa gyermeke tankötelezettségének vagy fejlesztő felkészítésben való részvételi kötelezettségének teljesítését,
- figyelemmel kísérje gyermeke fejlődését, tanulmányi előmenetelét, gondoskodjék arról, hogy gyermeke teljesítse kötelezéseit, és megadjon ehhez minden tőle elvárható segítséget,

- rendszeres kapcsolatot tartson a gyermekével foglalkozó pedagógusokkal, és részükre a szükséges tájékoztatást megadja,
- elősegítse gyermekének a közösségbe történő beilleszkedését, az iskola rendjének, a közösségi élet magatartási szabályainak elsajátítását,
- megtegye a szükséges intézkedéseket gyermeke jogainak érvényesítése érdekében,
- tiszteletben tartsa az iskola vezetői, pedagógusai, alkalmazottai emberi méltóságát és jogait.

A szülő közoktatási törvény szerinti joga, hogy

- megismerje a nevelési-oktatási pedagógiai programját, házirendjét, tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról,
- gyermeke fejlődéséről, magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást, neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon,
- írásbeli javaslatát a nevelési-oktatási intézmény vezetője, a nevelőtestület, az iskolaszék, a pedagógus megvizsgálja, és arra a megkereséstől számított tizenöt napon belül az iskolaszéktől legkésőbb a tizenötödik napot követő első ülésen érdemi választ kapjon,
- a nevelési-oktatási intézmény által meghatározott feltételek mellett kérje, hogy gyermeke a nem kötelező foglalkozásokat igénybe vehesse, illetve ilyen foglalkozás megszervezését kezdeményezze,
- a nevelési-oktatási intézmény vezetője vagy a pedagógus hozzájárulásával részt vegyen a foglalkozásokon,
- kezdeményezze az iskolaszék létrehozását, és részt vegyen a szülői képviselők megválasztásában, mint választó és mint megválasztható személy,
- kezdeményezze szülői szervezet (közösség) létrehozását, és közreműködjön annak tevékenységében,
- személyesen vagy képviselői útján - jogszabályban meghatározottak szerint - részt vegyen az érdekeit érintő döntések meghozatalában, a nevelési-oktatási intézmény irányításában,
- az oktatási jogok biztosához forduljon.

2. A szülők kötelezettségeivel, jogaival kapcsolatos sajátos helyzetek, problémák

A szülők kötelezettségeivel, jogaival kapcsolatos sajátos helyzetek, problémák a következők lehetnek:

- A különböző szülői csoportok eltérő mértékben élnek jogaikkal, így az iskolázottabb, tehetősebb szülők aktívabban, határozottabban lépnek fel az iskolával kapcsolatos együttműködés során, s érdekeik is jobban érvényesülnek. Így előállhat olyan helyzet, hogy a szülők képviselői olyan javaslatokat hagynak jóvá, olyan döntéseket hoznak, mely nem veszi figyelembe a kevésbé iskolázott, és rosszabb anyagi körülmények között élő családok helyzetét.
- A szociális és anyagi nehézségekkel küzdő családok nehezen tudják teljesíteni valamennyi kötelezettségeiket, mivel beállítottságuk, illetve az anyagi problémák leküzdésére irányuló tevékenységük akadályozza őket ebben.
- A legtöbb esetben a hátrányos helyzetű tanulók esetében a szülő nem tart kapcsolatot az iskolával, csak az iskola igyekszik kapcsolattartásra a szülővel, így az elvileg kétoldalú folyamat egyoldalúra redukálódik. Ennek oka, hogy az érintett tanulók szülei iskolai ügyekben nem keresik a kapcsolatot a pedagógussal. Jellemző, hogy a tanulási nehézségekkel, magatartási problémákkal, esetenként hiányos felszereléssel rendelkező tanulók szülei a fogadónapokra, szülői értekezletekre sem mennek el.

3. Az ellátandó konkrét feladatok

Az intézmény által ellátandó feladatok:

- tájékoztatási tevékenységgel segíteni kell a szülőket abban, hogy megismerjék kötelezettségeiket és jogaikat,
- az osztályfőnöknek ellenőriznie kell, hogy tájékozódott-e a szülő az iskola értesítéseiről:
 - a tanulók tanulmányairól való értesítést, érdemjegyeket aláírta-e,
 - a pedagógusnak a szülő tájékoztatására vonatkozó beírásait aláírta-e,
 - a pedagógus által kezdeményezett megbeszéléseken részt vett-e,
 - látogatja-e a fogadóórákat, illetve a szülői értekezleteket stb.,
- ha bebizonyosodik, hogy adott gyermeknél a tanulói kudarcok fő oka a szülői háttér és az odafigyelés teljes hiánya, akkor az iskolának minden nevelési partner segítségét igénybe kell venni,
- a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége által törekedni kell a tanulói veszélyeztetettség felfedezésére, és kezelésére.
- a szülői közösségek képviselő választása során az osztályfőnöknek segítenie, támogatnia kell azt, hogy a képviselők valóban a teljes szülői kör érdekeit, lehetőségeit figyelembe véve hozzanak döntéseket,
- a szülők részére biztosítsa a kötelezettségük teljesítéséhez szükséges információs, tájékoztatási háttérrel,
- a szülőkkel együttműködjön a gyermek érdekében,
- a szülők számára megadja azokat az ismereteket, melyek a jogaik érvényesítéséhez szükségesek.

4. A feladatellátás célja

A feladatellátás célja, hogy az intézmény segítse és figyelemmel kísérje a szülők kötelezettségének teljesítését, valamint a jogaik érvényesítésére vonatkozó tevékenységüket.

5. A feladatellátás nyomon követése

A feladatellátás dokumentálása, nyomon követése úgy történik, hogy

- az osztályfőnökök beszámolnak, illetve írásbeli feljegyzést készítenek:
 - a szülők tájékoztatásáról a szülői kötelezettségek és jogok vonatkozásában, a tájékoztatás módjáról (pl. házirend részeként),
 - ha egyes szülők esetében a szülői kötelezettségek megszegését tapasztalják, s ezzel a tanuló számára érdeksérelmet okoznak, illetve a gyermek veszélyeztettségét idézik elő,
- az iskolaigazgató tájékoztatja a nevelőtestületet a szülői kötelezettség megszegését követő intézkedéseiről, azok eredményeiről.

VI. Fejezet **A pedagógus jogai és kötelezettségei**

1. A területre vonatkozó szabályozás

A pedagógus jogaival és kötelezettségeire vonatkozóan szabályokat állapít meg:

- a közoktatásról szóló törvény, valamint
- a végrehajtási rendelete,
- az intézmény házirendje és
- a pedagógus munkaköri leírása.

1.1. A pedagógus jogai

A pedagógust munkakörével összefüggésben megilleti az a jog, hogy

- személyét, mint a pedagógusközösség tagját megbecsüljék, emberi méltóságát és személyiségi jogait tiszteletben tartásák, nevelői, oktatói tevékenységét értékeljék és elismerjék,
- a nevelési, illetve pedagógiai program alapján az ismereteket, a tananyagot, a nevelés és tanítás módszereit megválassza,
- a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével megválassza az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket,
- saját világnézete és értékrendje szerint végezze nevelő, illetve nevelő és oktató munkáját, anélkül, hogy annak elfogadására kényszerítené vagy kényszerítene a gyermeket, tanulót,
- irányítsa és értékelje a gyermekek, tanulók munkáját,
- minősítse a tanulók teljesítményét,
- hozzájusson a munkájához szükséges ismeretekhez,
- a nevelőtestület tagjaként részt vegyen a nevelési-oktatási intézmény nevelési, illetve pedagógiai programjának tervezésében és értékelésében, gyakorolja a nevelőtestület tagjait megillető jogokat,
- szakmai ismereteit, tudását szervezett továbbképzésben való részvétel útján gyarapítsa, részt vegyen pedagógiai kísérletekben, tudományos kutatómunkában,
- szakmai egyesületek, kamarák tagjaként vagy képviselőjeként részt vegyen helyi, regionális és országos közoktatással foglalkozó testületek munkájában,
- az oktatási jogok biztosához forduljon.

1.2. A pedagógus alapvető feladata, kötelessége

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása.

Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy

- nevelő és oktató tevékenysége keretében gondoskodik a gyermek, tanuló testi épségének megóvásáról, erkölcsi védelméről, személyiségének fejlődéséről, továbbá az ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan közvetítse,
- nevelő és oktató tevékenysége során figyelembe vegye a gyermek, tanuló egyéni képességét, tehetségét, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét és fejlettségét, sajátos nevelési igényét, segítse a gyermek, tanuló képességének, tehetségének kibontakozását, illetve bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő gyermek, tanuló felzárkózását tanuló társaihoz,
- a gyermekek, tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, és ezek elsajátításáról meggyőződjön; ha észleli, hogy a gyermek, illetve a tanuló balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll, a szükséges intézkedéseket megtegye,

- közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek, tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében,
- a gyermek, tanuló életkorának, fejlettségének figyelembevételével elsajátíttassa a közösségi együttműködés magatartási szabályait, és törekedjék arra, hogy azokat betartsák.
- a szülőket gyermekük nevelésével és oktatásával, fejlődésével kapcsolatosan, továbbá a szülőket és a tanulókat az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztassa, a szülőt figyelmeztesse, ha gyermeke jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek,
- a szülő és a tanuló javaslataira, kérdéseire érdemi választ adjon,
- a gyermekek, tanulók és szülők emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa,
- a gyermekek, tanulók részére az etikus viselkedéshez szükséges ismereteket átadja,
- ellássa a tanulói jogokkal kapcsolatos legfontosabb tájékoztatási feladatokat,
- közreműködjön a tanulók felkészítésében,
- a tanórákon és a tanórán kívüli foglalkozások során irányítsa a tanuló személyiségfejlődését.

2. Az ellátandó konkrét feladatok

A pedagógus feladata, hogy

- a jogait úgy gyakorolja, hogy figyelembe veszi a tanulói esélyegyenlőség, és egyenlő bánásmód követelményét, így pl.:
 - a tananyagot, a tanítás módszereit az adott osztály képességeinek megfelelően határozza meg,
 - alkalmazza a differenciált oktatást,
 - a hátrányos megkülönböztetés nélkül, objektíven értékeli a tanulók teljesítményét,
 - támogatást és biztatást ad a nem megfelelő családi háttér miatt tanulási kudarcokkal küzdő tanulók számára,
- a kötelezettségeit úgy teljesítse, hogy
 - a tanuló veszélyeztetettségére utaló jeleket észlelni tudja,
 - ellássa a gyermeki jogokkal kapcsolatos tájékoztatási feladatokat,
 - segítse a gyermek, tanuló felkészítését a továbbtanulásra,
 - a tanuló személyisége megfelelő irányban fejlődjön.
- mindent elkövessen azért, hogy a nem megfelelő családi háttérrel rendelkező tanulók személyiségfejlődése kielégítő legyen, ehhez javasolhatja szakintézmények igénybevételét.

A pedagógusoknak tudatosan ki kell használniuk azt a tényt, hogy a tanulók adottságait, hajlamait a környezet kultúrája, szokásai, normái, és a tanulókkal szemben támasztott elvárások befolyásolják, vagyis ezektől a körülményektől és hatásoktól függ, hogy a fiatal személyisége milyenné formálódik. Fejlődési szempontból fontos a jó családi légkör, támogató szülői magatartás, a tágabb környezet elfogadó attitűdje, a kortársközösség pozitív hatása.

Ennek érdekében a pedagógusnak törekednie kell arra, hogy lehetőségekhez mérten erősítse ezeket a hatásokat:

- a pedagógusnak szükség esetén javasolnia kell a tanuló megfelelő személyiségfejlődése elősegítése céljából a szakintézmények bevonását,

- a szabadidős tevékenységeket a személyiségfejlődés eszközeként tekintse, annak megfelelően irányítsa, szervezze meg, célirányosan használja fel. (Közös sportolás, kirándulás, mozi, játék mind – mind a nevelés, szocializáció színterei.)

3. A feladatellátás célja

A feladatellátás célja, hogy a pedagógusok a jogaik gyakorlása és kötelezettségeik teljesítése során maximálisan figyelembe vegyék a tanulói esélyegyenlőség, illetve egyenlő bánásmód biztosításának követelményét.

4. A feladatellátás nyomon követése

A feladatellátás nyomon követése az intézménybe beérkezett, a pedagógusok tevékenységével kapcsolatba hozható érdeksérelmekről készített bejelentések számával, tartalmával, és a kivizsgálás eredményével történik.

VII. Fejezet

A tanulók jogai és kötelezettségei

1. A területre vonatkozó szabályozás

A tanulók jogaira és kötelezettségeire vonatkozóan szabályokat állapít meg:

- a közoktatásról szóló törvény, valamint
- a végrehajtási rendelete,
- az intézmény házirendje.

1.1. Tanulói jogok a közoktatási törvény szerint

A Közoktatási törvény 10. § (1) bekezdése szerint a gyermeknek, a tanulónak joga, hogy nevelési, illetőleg nevelési-oktatási intézményben biztonságban és egészséges környezetben neveljék és oktassák, óvodai életrendjét, iskolai tanulmányi rendjét pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki.

A gyermeknek, tanulónak joga, hogy

- képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeihez mérten tovább tanuljon, illetve alapfokú művészetoktatásban vegyen részt tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében;
- nemzeti, illetőleg etnikai hovatartozásának megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön;
- részére az állami és helyi önkormányzati iskola egész pedagógiai programjában és tevékenységében a tanítás során a tájékoztatás nyújtása és az ismeretek közlése tárgyilagosan és többoldalú módon történjék;
- nem állami, nem önkormányzati nevelési-oktatási intézményben vegye igénybe az óvodai, iskolai, kollégiumi ellátást, továbbá, hogy az állami, illetve önkormányzati nevelési-oktatási intézményben hit- és vallásoktatásban vegyen részt;
- személyiségi jogait, így különösen személyiségének szabad kibontakoztatásához való jogát, önrendelkezési jogát, cselekvési szabadságát, családi élethez és magánélethez való jogát az óvoda, az iskola, illetve a kollégium tiszteletben tartsa, e jogának gyakorlása azonban nem korlátozhat másokat e jogainak érvényesítésében, továbbá nem veszélyeztetheti a saját és társai, a nevelési-oktatási intézmény alkalmazottai egészségét, testi épségét, illetve a művelődéshez való jog érvényesítéséhez szükséges feltételek megteremtését, fenntartását;
- állapotának, személyes adottságának megfelelő megkülönböztetett ellátásban - különleges gondozásban, rehabilitációs célú ellátásban - részesüljön, s életkorától függetlenül a pedagógiai szakszolgálat intézményéhez forduljon segítségért;
- az oktatási jogok biztosához forduljon.

1.2. A tanulók kötelezettségei a közoktatási törvény szerint

A tanuló kötelessége, hogy

- részt vegyen a kötelező és a választott foglalkozásokon és szakmai gyakorlatokon;
- eleget tegyen - rendszeres munkával és fegyelmezett magatartással, képességeinek megfelelően - tanulmányi kötelezettségének;
- életkorához és fejlettségéhez, továbbá iskolai és kollégiumi elfoglaltságához igazodva, pedagógus felügyelete, szükség esetén irányítása mellett - a házirendben meghatározottak szerint - közreműködjön saját környezetének és az általa alkalmazott eszközöknek a rendben tartásában, a tanítási órák, kollégiumi foglalkozások, rendezvények előkészítésében, lezárásában;

- megtartsa az iskolai tanórai és tanórán kívüli foglalkozások, a kollégiumi foglalkozások, az iskola és a kollégium helyiségei és az iskolához, kollégiumhoz tartozó területek használati rendjét, a gyakorlati képzés rendjét, az iskola, a kollégium szabályzatainak előírásait;
- óvja saját és társai testi épségét, egészségét, elsajátítsa és alkalmazza az egészségét és biztonságát védő ismereteket, továbbá haladéktalanul jelentse a felügyeletét ellátó pedagógusnak vagy más alkalmazottnak, ha saját magát, társait, az iskola, kollégium alkalmazottait vagy másokat veszélyeztető állapotot, tevékenységet, illetve balesetet észlelt, továbbá - amennyiben állapota lehetővé teszi - ha megsérült;
- megőrizzé, illetőleg az előírásoknak megfelelően kezelje a rábízott vagy az oktatás során használt eszközöket, óvja az iskola létesítményeit, felszereléseit;
- az iskola vezetői, tanárai, alkalmazottai, tanuló társai emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa;
- megtartsa az iskolai szervezeti és működési szabályzatban, továbbá a házirendben foglaltakat.

2. Az ellátandó konkrét feladatok

Az intézmény feladata, hogy

- biztosítsa a tanulói jogokat valamennyi tanuló számára, a jogok biztosítása terén érvényesüljön az esélyegyenlőség, és az egyenlő bánásmód követelménye,
- a tanulói kötelezettség teljesítését minden tanulótól megkövetelje, illetve feltárja az okát a nem teljesített kötelezettségnek a feltárt okokat orvosolja az intézmény által alkalmazható eszközökkel, illetve más szerv, intézmény segítségét, közreműködését kérje.

3. A feladatellátás nyomon követése

A feladatellátás nyomon követése az intézménybe beérkezett, a tanulói jogokkal és kötelezettségekkel összefüggésbe hozható – az esélyegyenlőség, és az egyenlő bánásmód követelményét sértő – bejelentések számával, tartalmával, valamint a kivizsgálás eredményével történik.

VIII. Fejezet

A tanulói teljesítmény értékelése

A tanulói teljesítmény értékelése témaköre kiterjed:

- a tanulók értékelésének, minősítésének módjára,
- a felzárkóztatásra,
- a továbbhaladásra,
- a tanulmányi követelmények nem teljesítésére,
- az évfolyamisméltásra,
- a tanulmányi idő megrövidítésére.

1. A területre vonatkozó szabályozás

A tanulók teljesítményének értékelésére vonatkozó szabályokat:

- a közoktatásról szóló törvény, valamint
- a 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet és
- a pedagógiai program határozza meg.

2. Az ellátandó konkrét feladatok

A tanulók értékelésével, minősítésével kapcsolatos feladatok:

- a pedagógus feladata, hogy
 - a tanulók értékelése során a teljesítmény és a követelmények objektív összehasonlításával adjon érdemjegyet, illetve szöveges értékelést.
 - A tanulmányi munkáról a szülőt rendszeresen tájékoztassa, indokolt esetben keresse meg a szülőt a tanuló nem megfelelő előrehaladása miatt, kezdeményezze a szülővel való párbeszédet, illetve adjon javaslatot a tanuló haladásának előmozdítása érdekében
 - minden értékelés esetén kellő objektivitással minősítsen, adjon lehetőséget arra, hogy a szülő szóban is érdeklődhessen a tanuló előmeneteléről,
- a nevelőtestület feladata, hogy
 - az év végi osztályzatok adásánál objektív kontrollt végezzen a pedagógusok által adott év végi érdemjegy felett, figyelembe véve a tanuló évközben megszerzett osztályzatait,
 - az esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód követelményét nem sértő okokat, körülményeket fogadja el a pedagógustól akkor, ha indokolja az évközi érdemjegyek és az év végi osztályzat közötti jelentős különbséget.

A tanulók felzárkóztatásával kapcsolatos feladatok:

- pedagógus legfontosabb feladata, hogy
 - adott tanuló esetében minél korábban felismerje azt, hogy felzárkóztatásra szorul, azonosítsa a tanuló a lemaradásának okait, valamint azt, hogy a lemaradásból fakadó hiányosságokat hogyan lehet pótolni és melyik az a terület, ami leginkább fejleszthető. A tapasztalatok szerint külön figyelmet kell szentelni az enyhén fogyatékos, az állami gondozásban élt tanulók, a nem megfelelő anyagi körülmények között élő családok gyermekei, illetve a jó módban, de elhanyagoló környezetben nevelkedő tanulók, illetve a roma származású tanulók esetén.
 - bármilyen komoly is a lemaradás, elérje azt, hogy
 - a tanuló nyitott legyen az élményekre,

- kialakuljon a tanuló szellemi autonómiája - függetlenedjen a kedvezőtlen külső adottságoktól, a stressztől, tragédiáktól, tiszteletlenségtől, megalázásoktól, stb.
- tartalmassá tudja tenni a tanuló az életét akkor is, ha az egy akadályozott élet,
- a pedagógus feladata, hogy a tanulóval és a szülővel való kapcsolattartás során:
 - kezdeményezze a tanuló felzárkóztatásban való részvételét,
 - tájékoztassa a szülőt arról, hogy a felzárkóztatásnak milyen eredményét tapasztalja,
- a pedagógusnak tájékoztatnia kell a szülőt azokról a lehetőségekről, amelyekkel az iskola segítséget tud nyújtani a gyermek eredményes felkészüléséhez,
- az iskola feladata, hogy biztosítsa a felzárkóztatás tárgyi és személyi feltételeit.

A tanuló továbbhaladásával kapcsolatos feladatok

- Az igazgató feladata, hogy
 - a tanuló számára az egyéni továbbhaladást az esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód követelmények betartásával engedélyezze,
 - a közoktatási törvényben meghatározott, tanulók továbbhaladásának engedélyezésével kapcsolatos jogkörét a gyermek érdekének megfelelően, az esélyegyenlőségi szempontok figyelembevételével végezze,
- az intézménynek gondoskodnia kell az előkészítő foglalkozáson részt vevő tanuló esélyegyenlőségének biztosításáról,
- ha a tanuló a tanév végén három vagy több tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, nem tehet javítóvizsgát, az évet meg kell ismételni.

A tanulmányi követelmények nem teljesítésével kapcsolatos feladatok:

- A nevelőtestület feladata, hogy döntsön a tanuló tanév végi elégtelen osztályzatai esetén arról, hogy a tanuló javítóvizsgát tehet-e vagy sem. A nevelőtestületnek a tanuló érdekét kell szem előtt tartani, figyelembe véve az esélyegyenlőségi szempontokat.
- Az iskola feladata a javítóvizsga megszervezése,
- A pedagógus feladata, hogy a javítóvizsgázó tanulóval és szülőjével megbeszéljék a javítóvizsgára való felkészítés legfontosabb feladatait, és segítse egyéni felkészítést.
- Az intézmény feladata, hogy lehetővé tegye az egyéni foglalkozásokon való részvételt akkor, ha a tanköteles tanuló tanulmányi követelményeket nem teljesítette második vagy további alkalommal ismételné ugyanazt az évfolyamot.
- A tantestület feladata, hogy ellássa az osztályozó vizsga letételével kapcsolatos engedélyezési feladatot annak a tanulónak az esetében, akinek egy tanítási évben az elméleti órákról való igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen meghaladja a 250 órát, illetve az elméleti órák 20%-át, így a tanítási év végén nem osztályozható.

Az évfolyamismétléssel kapcsolatos feladatok:

- Az iskola a tanuló részére engedélyezheti az iskola évfolyamának megismétlését abban az esetben, ha egyébként felsőbb évfolyamba léphetne.
- Az engedély megadásáról a a szülő kérésére az iskola igazgatója – a tanuló érdekét és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét szem előtt tartva - dönt.
- A szülő kérésére az első-negyedik évfolyamon engedélyezni kell az évfolyam megismétlését. A szülővel fel kell venni a kapcsolatot a tanuló évfolyamismétlésének indokoltsága miatt.

A tanulmányi idő megrövidítésével kapcsolatos feladatok:

- Az intézményvezető feladata, hogy minden esetben az esélyegyenlőség, és az egyenlő bánásmód követelményét, valamint a tanuló érdekét szem előtt tartva döntsön a két vagy több évfolyamra megállapított tanulmányi követelmények egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatti teljesítés ügyében.

3. A feladatellátás célja

A feladatellátás célja, hogy a tanulók teljesítésével, előrehaladásával kapcsolatos intézményben meghozott döntéseknél érvényre jussanak az esélyegyenlőségi, valamint az egyenlő bánásmód követelményei, s összességében a tanuló érdekét szolgálják.

4. A feladatellátás nyomon követése

Az intézményben a tanulók teljesítményével, előrehaladásával kapcsolatos olyan bejelentések, melyek összefüggésben vannak a tanuló esélyegyenlőségével, illetve az egyenlő bánásmód követelményével.

A feladatellátásnál figyelemmel kell kísérni a bejelentések számát, tartalmát, a kivizsgálás eredményét.

IX. Záró rendelkezések

1. Éves terv kidolgozása és beszámoló az elvégzett feladatokról

Az intézmény adott tanéve vonatkoztatva elkészíti a tanulói esélyegyenlőség, és egyenlő bánásmód követelményei érvényesülését biztosító helyi tervét, programját.

A tanév végén összegzi az elvégzett feladatokat, értékeli a tevékenységét.

A beszámolóban az éves tervben meghatározott feladatokat, valamint a programban meghatározott nyomon követési, ellenőrzési eszközöket kell figyelembe venni, és felhasználni az értékelés során.

2. Felelősségi szabályok

A program, valamint az éves tervekben meghatározottak

- végrehajtásáért,
- ellenőrzéséért

elsősorban az intézmény igazgatója tartozik felelősséggel.

Az éves tervekben egyes feladatok ellátására más személyeket is megbízhat.

3. Titokvédelmi szabályok

A jelen programban ellátandó feladatokat a pedagógusok a titokvédelmi szabályzatban meghatározottak figyelembevételével kötelesek ellátni.

A program rendelkezéseit az elfogadás napjától kell alkalmazni.

Délegyháza, 2007. december hó

.....
intézményvezető

A délegyházi Hunyadi János Általános Iskola

tanuló esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód biztosítására vonatkozó terve
2007/2007. tanévre

Feladat megnevezése	Tervezett Intézkedések	A feladatellátás, intézkedések		
		ellátója	ellenőrzés gyakorisága	ellenőrzést végző személy(ek)
I. Az iskolai háttérből fakadó esélyegyenlőséget biztosító feladatok				
1. Oktatásba történő bekapcsolódás				
	Hirdetmények kifüggesztése a beiratkozásról, és a beiratással kapcsolatos tájékoztató		folyamatos	Igazgató
	Házirend átadása		beiratáskor	Igazgató
	Jegyző értesítése beiratás elmaradásáról	igazgató	beiratáskor	-
	Elutasítások áttekintése	nevelőtestület	beiratáskor	-
2. Követelmények teljesítése				
	Felmentéssel kapcsolatos intézkedések áttekintése	nevelőtestület	tanév elején	-
	Pályázat készítés	nevelőtestület	alkalomszerű	Igazgató
3. Mulasztások				
	Az igazolatlan mulasztások esetén gyors intézkedések	pedagógus, igazgató	alkalomszerű	Igazgató
4. Jogellenes megkülönböztetés				
	A jogellenes megkülönböztetés ellenőrzése bejelentés esetén	nevelőtestület	alkalomszerű	Igazgató
	Jogellenes megkülönböztetés ellenőrzése a belső szabályozásban és gyakorlatban	igazgató	szabályzatok éves felülvizsgálatakor	-
5. Továbbtanulásra való felkészülés				
	Pályaorientációs foglalkozások szervezése	osztályfőnök	félévenként	Igazgató
Feladat megnevezése	Tervezett Intézkedések	A feladatellátás, intézkedések		
		ellátója	ellenőrzés gyakorisága	ellenőrzést végző személy(ek)
	Továbbtanulásra felké-	osztályfőnök	tanév elején	Igazgató

	szító foglalkozásokra igényfelmérés			
	Igény esetén a felkészítés megszervezése	pedagógusok	tanév elején	Igazgató
6. A szolgáltatások és jutalmazások				
	A beérkező észrevételek kivizsgálása	nevelőtestület	esetenként	Igazgató
II. A családi háttérből fakadó esélyegyenlőséget biztosító feladatok				
1. Családi háttér iskolai végzettsége				
	Fogadóórák, szülői értekezlet	osztályfőnök, szaktanár	alkalomszerű	Igazgató
	Családlátogatás	osztályfőnök, szaktanár	alkalomszerű	Igazgató
	Differenciálás	szaktanár	folyamatos	Igazgató
	Korrepetálás, Felzárkóztatás	szaktanár	folyamatos	Igazgató
	Kapcsolattartás a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel	osztályfőnök	folyamatos	Igazgató
2. Csonka család				
	Kapcsolattartás a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel	osztályfőnök	folyamatos	Igazgató
	Kapcsolattartás a szülővel	osztályfőnök, szaktanár	folyamatos	Igazgató
	Differenciált oktatás	szaktanár	folyamatos	Igazgató
	Szakemberekkel való kapcsolattartás (pszichológus, nevelési tanácsadó stb.)	igazgató, osztályfőnök	folyamatos	Igazgató
3. A család szociális, anyagi helyzete				
	Kapcsolattartás a szülőkkel	osztályfőnök	folyamatos	Igazgató
	Szülők tájékoztatása a lehetséges támogatásokról (tankönyvtámogatás stb.)	igazgató, osztályfőnök	folyamatos	-
	Kapcsolattartás a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetésében részt vevő szervekkel	igazgató	folyamatos	-
	A rászoruló tanulók részére támogatási eszközök, források keresése (alapítvány, stb.)	igazgató	folyamatos	-
III. Együttműködés az iskolával				
1. A megfelelő				

iskolai légkör, az intézményi lehetőségek				
	Egyeztetés az iskola és a fenntartó között	igazgató	alkalomszerű	-
	Szülők tájékoztatása	igazgató, osztályfőnök	folyamatos	-
	Kapcsolattartás az intézmény és a szülők között	igazgató	folyamatos	-
2. A tanuló védelmével összefüggő együttműködési feladatok				
	Kapcsolattartás a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetésében részt vevő szervekkel	igazgató	folyamatos	-
	Kapcsolattartás a helye szerint illetékes jegyzővel	igazgató	folyamatos	-
	A rászoruló tanulók részére támogatási eszközök, források keresése (alapítvány, stb.)	igazgató	folyamatos	-
	Egészségügyi helyzettel kapcsolatos feladatok (könnyített vagy gyógytestnevelés, iskolaorvosi, stb.)	szaktanár	folyamatos	Igazgató
	Tájékoztatás a baleset-megelőzési és védő, óvó intézkedésekkel kapcsolatban	igazgató, osztályfőnök, szaktanár	folyamatos	-
3. Az iskolának a szülőkkel, a tanulóközösséggel való együttműködése				
	A szülőkkel, tanulóközösséggel kapcsolatos együttműködési szabályozás áttekintése	nevelőtestület	alkalomszerű	-
	Házirend kiadása		beíratáskor	Igazgató
	Diákönkormányzat létrehozása	pedagógus	tanév elején	Igazgató
	Kapcsolattartás az iskolaszékekkel és a szülői szervezettel	igazgató	folyamatos	-
IV. A szülő jogai és kötelezettségei				
1. Szülői jogok és kötelezettségek				

gek				
	A szülők tájékoztatása a kötelezettségeikről és jogaikról	igazgató, osztályfőnök	alkalomszerű	-
	A szülői tájékozottság ellenőrzése (értesítést, érdemjegyet aláírta-e, szülői értekezleten részt vett stb.)	osztályfőnök, szaktanár	folyamatos	-
	Kapcsolattartás a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetésében részt vevő szervekkel	igazgató	folyamatos	-
V. A pedagógus jogai és kötelezettségei				
1. A pedagógusi jogok és kötelezettségek				
	A tananyag és a módszer a tanulói életkori sajátosságainak megfelelő	szaktanár	folyamatos	Igazgató
	Alkalmazza a differenciált oktatást	szaktanár	folyamatos	Igazgató
	Objektíven értékeli a tanulók teljesítményét	szaktanár	folyamatos	Igazgató
	Korrepetálást, felzárkóztató órát tart	szaktanár	folyamatos	Igazgató
	Felkészít a továbbtanulásra, segít a pályaválasztásban	osztályfőnök, szaktanár	folyamatos	Igazgató
	Kapcsolattartás a megfelelő szakemberekkel (pszichológus, nevelési tanácsadó stb.)	igazgató, osztályfőnök	folyamatos	-
VI. A tanulók jogai és kötelezettségei				
1. A tanulói jogok és kötelezettségek				
	A tanulói jogok biztosítása, érvényesül az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód követelménye	igazgató	folyamatos	-
	A tanulói kötelezettség teljesítésének megkövetelése	igazgató, osztályfőnök, szaktanár	folyamatos	-
	Kapcsolattartás a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetésében részt vevő szervekkel	igazgató	folyamatos	-
VII. A tanulói teljesítmény értékelése				
1. A tanulók értékelésének, minősítésének				

módja				
	A teljesítmény objektív értékelése	szaktanár	folyamatos	Nevelőtestület
	Érdemjegyekről, minősítésről a szülők tájékoztatása	osztályfőnök, szaktanár	folyamatos	Igazgató
2. Felzárkóztatás				
	Minél korábbi felismerés a tanuló felzárkóztatásra szorulása esetén	osztályfőnök, szaktanár		
	Szülő tájékoztatása a felzárkóztatás eredményességéről	osztályfőnök, szaktanár	folyamatos	-
	Szülő tájékoztatása az eredményes felkészülés lehetőségeiről	osztályfőnök	folyamatos	-
	Tárgyi és személyi feltételek biztosítása	intézmény	folyamatos	Igazgató
3. Továbbhaladás				
	Az esélyegyenlőségi és egyenlő bánásmód követelményeinek betartása	igazgató	folyamatos	
4. A tanulmányi követelmények nem teljesítése				
	Döntés a javítóvizsga letételének lehetőségéről	nevelőtestület	tanév végén	Igazgató
	Javítóvizsga megszervezése	igazgató	tanév végén	-
	Szülők tájékoztatása a javítóvizsgával kapcsolatban	osztályfőnök, szaktanár	tanév végén	-
	A tanulók egyéni foglalkozásokon való részvételének biztosítása	intézmény	alkalmi	Igazgató
	Osztályozó vizsga letételére való engedélyezés sok mulasztás esetén	nevelőtestület	tanév végén	-
5. Évfolyamisméltás				
	Szülők tájékoztatása az évfolyamisméltás feltételeiről	igazgató, osztályfőnök	tanév végén	Igazgató
6. A tanulmányi idő megrövidítése				
	Az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód figyelembe vétele	igazgató	folyamatos	

